

Handläggare: Anders Gustafsson
Telefon: 08-664 31 08

Kvalitetsredovisning

Strukturella förutsättningar och organisation

Vår vision är att förskoletiden hos oss ska ge varje enskilt barn stora möjligheter till utveckling och lärande. Våra verksamheter ska kännetecknas av kvalitet, engagemang, kunskap och respekt. Varje barn som lämnar våra förskolor för att gå vidare i livet ska göra det som trygga och självständiga individer med ett gott självförtroende och många kunskaper. Den grund som vi har lagt under förskoletiden ska bidra till att barnet som vuxen kan fungera i ett samhälle, tycka att varje individ är viktig, kunna se värdet i olikhet samt att kunna samarbeta. Vårt signum är: *Vi har ett klimat som präglas av värme, professionalism och framtidstro.*

Enheten består av åtta förskolor:

Montessoriförskolan Fontänen, Starrängsringen 57. 2 grupper
Förskolan Tingeling, Starrängsringen 53. 2 grupper
Förskolan Liten blir Stor, Starrängsringen 1. 2 grupper
Förskolan Läkarvillan, Fiskartorpsvägen 11, 2 grupper
Förskolan Skatan, Armfeltsgatan 8-12. 4 grupper
Förskolan Lilla O, Olaus Petrigatan 6. 2 grupper
Förskolan Olaus Petri, Olaus Petrigatan 11. 2 grupper
Förskolan Oceanen, Erik Dahlbergsgatan 59-63. 3 grupper

- Antal inskrivna barn per enhet, snitt 30 sept: 292 och 31 mars: 309.
- Andel barn med annat modersmål än svenska: 8,3%
- Totalt antal anställda 61
- Andel förskollärare: 28%
- Andel flerspråkiga medarbetare: 54%

Ramar

Vårt uppdrag är att inom givna ramar erbjuda och bedriva förskoleverksamhet för barn 1-5 år. I vårt uppdrag ingår att följa de nationella styrdokumenterna i form av skollag, läroplan Lpfö 98/10 samt Östermalms Stadsdelsförvaltnings generella åtagande. Enhetens verksamhetsplan utgör ramen för verksamheten samt för ledningens strategi för verksamhetsutveckling.

Organisations- och ledningsstruktur

- 1 Förskolechef
- 1 biträdande förskolechef
- 1 specialpedagog

platssamordnare
17 avdelningsansvariga

Mötesforum i Stadions förskolor

Veckomöten där en representant för varje avdelning deltar. Tillsammans med en representant från ledningen diskuterar man veckans innehåll, aktuella verksamhetsfrågor och reflektionsarbetet.

I **Stadiongruppen** möts platssamordnarna, ca. var tredje vecka, tillsammans med representant/er från ledningen och diskuterar aktuella verksamhetsfrågor, organisation och pedagogisk ledning. Platssamordnarnas roll utgår ifrån en arbetsbeskrivning som innebär att de ansvarar för det operativa arbetet på förskolorna.

Nätverksgrupp, Bibassgrupp eller andra gemensamma möten med fokus på pedagogiska verksamhetsfrågor

Nätverksgrupp för kockar/kokerskor en gång i månaden där även representant från ledningen deltar

Arbetsplatsträffar cirka en gång per månad för all personal.

Samverkansgruppsmöten 6-8 gånger/år då de fackliga representanterna träffar ledningen.

Dessa möten utvärderas kontinuerligt och är viktiga för enhetens interna arbete. Under året har mötena fortlöpt väl och innehållit många givande diskussioner som utgjort underlag för ett antal verksamhetsbeslut samt varit aktiva forum för samråd.

Vi strävar efter att i större utsträckning använda oss av medarbetares specialkompetenser, gemensamma lokaler och miljöer samt samarbete med andra förskoleenheter inom stadsdelen.

Våra lokaler anpassas kontinuerligt utifrån verksamhetens förutsättningar. Fokus ligger även på tillgänglighet och användadefrekvens.

Vi har god tillgång till IKT på våra förskolor, 0,33 datorer per anställd. Vi använder oss i stor utsträckning av IKT som kommunikationsverktyg samt plattform för vår interna kommunikation.

Underlag, källor och kvalitetsarbetets genomförande

Jag som förskolechef arbetar tillsammans med biträdande för att skapa förutsättningar och engagemang hos medarbetarna samt utveckling av verksamheten i våra mötesforum. Från personliga möten med enskilda medarbetare till möten med arbetslag och större grupper arbetar vi utifrån vårt signum samtidigt som vi lyfter och främjar de kvalitativa prestationerna. Våra mötesforum, såväl individuella som grupp, utvecklas ständigt gentemot mål och riktlinjer. Vi följer upp och återkopplar kontinuerligt till medarbetarna, från det lilla till det stora, det bidrar till medarbetarskap som motor i utvecklingsarbetet.

Våra uppföljningsverktyg, - dokumentationer tillsammans med barn och vuxna - utvärderingar, t ex självvärderingen/indikatorn, kompetensutvecklings och fortbildningsutvärderingar - enkäter, t ex förskoleundersökningen och medarbetarenkäten - olika forum för samtal och dialog, t ex utvecklingssamtal, förskolesamråd, medarbetarsamtal och dylikt, ger oss underlag för analys och planering. Planeringen består först av enhetens verksamhetsplan och sedan avdelningarnas lokala arbetsplaner till dessa tillkommer en rad olika dokument. De jag väljer att lyfta fram är likabehandlingsplanen och enhetens policy samt arbetsbeskrivningar.

Sammanfattande analys

Ur förskoleundersökningen, 2015, lyfter vi tre områden, som vi haft extra fokus på under året. Dessa områden är: *Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och följs upp 61% (80%, 2014), Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten 82% (80%, 2014) och Jag får veta vad förskolan gör för att stödja mitt barns utveckling* en gammal formulering som vi nu tolkar in frågorna två, tre och fyra under utveckling och lärande 78% (89%, 2014). Några av våra förskolor ligger högt även inom dessa områden och efter vår analys av deras resultat kommer vi att fokusera på att använda oss av våra goda exempel på samtliga av enhetens förskolor. Under senare delen av året har vi arbetat med analysen av årets resultat och använder oss av delar för vårt fortsatta planeringsarbete. Framförallt när det gäller arbetet med genus och jämställdhet men även information och likvärdighet.

Från självvärderingen har vi även i år lyft fram dokumentation som ett område för vidareutveckling, detta område fortsätter att vara en del av vår kompetenssatsning för enheten.

Från medarbetarenkäten fortsätter vi att lyfta processerna kring tydliga mål och riktlinjer samt rutiner för återkoppling och kommunikation. Under året har fokus legat på tydliga mål och riktlinjer samt förmedlandet och dialogen kring dessa. Arbetet med rutiner för återkoppling och kommunikation pågår också. Utifrån årets undersökning kan vi se att vårt arbete med tydlighet kring mål och riktlinjer har gett resultat dock behöver vi ytterligare analysera och samverka kring arbetet med återkoppling och kommunikation.

I resultaten vi redovisar finns viss variation mellan avdelningarna och utifrån dessa har riktade åtgärder skett.

Värdegrund

Stockholms stads vision om en stad och en verksamhet i världsklass, Vision 2030 (2040), är vårt mål och med hjälp av ett aktivt systematiskt kvalitetsarbete kommer vi att kunna bidra med vår del för att visionen ska bli verklighet.

Barn, föräldrar och personal känner sig trygga och respekterade i förskolan. Vi har ett klimat som präglas av värme, professionalitet och framtidstro.

Förskolans värdegrund och vision/signum togs fram genom analys kring den befintliga verksamheten och med hjälp av de styrdokument förskolan har att förhålla sig till. Värdegrunden och vision/signum görs känd samt implementeras genom förskolornas lokala arbetsplaner, informationsbrev, webbaserade dokument, i våra interna mötesforum samt på föräldramöten och föräldrarsamråd.

Vår personal i allmänhet och förskollärarna i synnerhet har även stöd i våra yrkesetiska principer.

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Likabehandling

Enheten övergripande plan har återigen omarbetats under året. Utifrån den övergripande planen gör varje förskola sin egen kartläggning, de två delarna bildar en helhet som återupprättas varje år. I år ligger fokus för avdelningarna på genomgång av rutiner och regler samt platser och lokaler. Det övriga i likabehandlingsplanen skrivs enhetsövergripande.

Alla pedagoger har varit delaktiga i diskussioner om förhållningssätt, visioner, mål och åtgärder vid kränkande behandling.

Barnen har varit delaktiga genom vardagliga samtal om hur en bra kompis är och hur vi ska förhålla oss mot varandra på förskolan. Några förskolor har arbetat med vänskaps - och empati teman.

Med föräldrarna har diskussioner ägt rum i vardagen, på utvecklingssamtal och föräldramöten.

NÄMNDMÅL:

Verksamheterna är miljösmarta

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2015-01-01	2015-12-31

ÅTAGANDE:

Förskolan arbetar för ett miljömedvetet förhållningssätt

Förväntat resultat

- Arbetslagen fångar upp barnens tankar och nyfikenhet och kopplar det till miljöfrågor och livsstil
- Förskolan är miljösmart

Resultat

Flera förskolor miljösorterar en del avfall, använder sig av återvinningsmaterial samt lär barnen att vara "rädda" om sin miljö och det material som finns, såväl utomhus som inomhus.

Ett exempel på det är att pedagoger och barn systematiskt arbetar med omsorg om den egna miljön och materialet. Tre förskolor gör det genom att cirka en gång i veckan ägna sig åt städning och sopsortering. Detta ger barnen möjlighet att skapa förståelse för en hållbar livsmiljö och ett miljömedvetet förhållningssätt. Enheten har fortsatt med sitt övergripande arbete kring kemikaliesmart förskola och gjort en del punktinsatser t ex när det gäller nyinköp av möbler samt rengöringsprodukter.

Bedömning och analys

Vår bedömning är att aktivt arbete pågått på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. Tydliga skriftliga resultat har kunnat redovisas av fem förskolor och muntligt av de tre övriga.

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

Varje barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa och matematiska förmågor och kunskaper

ÅTAGANDE:

Barnen stimuleras och utmanas i sin matematiska utveckling

Förväntat resultat

Varje barn får möjlighet att möta en matematisk miljö:

- där det finns utrymme för barnen att upptäcka och utforska matematiken i vardagen
- där pedagogerna utmanar och stimulerar barnens matematiska utforskande
- där pedagogerna berikar barnens matematiska aktiviteter genom att använda relevanta begrepp om det som pågår
- där det finns en variation av material som lockar till matematiska aktiviteter

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens matematiska handlingar och förståelse för matematiska begrepp

Resultat

I självvärderingen och i andra sammanhang har det framkommit att materialet och miljön i stor utsträckning fungerar som stöd för barnen att upptäcka och utforska matematiken i vardagen. Pedagogerna har utmanat och stimulerat barnens matematiska utforskande. Detta har tagit sig konkreta uttryck i vardagsrutiner,

påklädning, mat, vila och i projekt ofta initierade av barnen. Fokus på grundläggande begrepp och på hur barn samarbetar och tar stöd från varandra och pedagogerna (t ex härmar) har varit mer framträdande jämfört med tidigare år.

I förskoleundersökningen svarade 75% (87%, 2014) att *Mitt barn uppmuntras i att utveckla sitt matematiska tänkande.*

ÅTAGANDE:

Barnen stimuleras och utmanas i sin språk- och kommunikationsutveckling

Förväntat resultat

Varje barn får möjlighet att möta en språklig miljö:

- där barns uttryck bekräftas, uppmuntras och stimuleras
- där pedagoger i sin roll som samtalspartners strävar efter att vara språkliga förebilder
- där det finns en variation av material i form av böcker, texter, bilder och symboler
- där det finns utrymme och material som stimulerar barnens utforskande av skriftspråket

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barns språkliga handlingar och kommunikativa förmåga

Resultat

Vi har arbetat på många olika sätt med att ge barn möjligheter att utveckla sina språk. Pedagogerna har varit medvetna om rollen som språkliga förebilder för barnen. Man har fångat tillfällena i vardagen för att samtala, lyssna och sätta ord på vad de gör, hur saker och ting ser ut, hur de känns, luktar, smakar osv. Genom att ordna miljön i stationer där små grupper av barn leker och arbetar tillsammans har barnen fått möjlighet att samtala, argumentera, lyssna på och lära av varandra. Begreppsvärlden har också vidgats genom mötet med nya ord i projektarbeten kring något specifikt ämne eller genom samtal som initierats av pedagoger. Barnen har uppmuntrats att uttrycka sig på många olika språk, t.ex. tal- och kroppsspråk, bild- och musikskapande samt bygg- och konstruktion. Barn har fått möjlighet att lyssna på sagor och berättelser samt möta litteratur i olika former.

Några pedagoger har deltagit i stadsdelens och bibliotekets gemensamma satsning på högläsning. Det har bidragit till ett ökat intresse för medveten läsning/berättande. Flera avdelningar använder sig av TAKK som metod för förstärkning av språket, såväl med enskilda barn som grupper.

I förskoleundersökningen svarade 81% (91%, 2014) att *Mitt barn uppmuntras i att utveckla sitt språk.* En något förvånande minskning då arbetet med språk har haft ett tydligt fokus på samtliga förskolor, vår tolkning som ligger till grund för det vidare arbetet är hur detta arbete kan förmedlas tydligare och oftare.

I självvärderingen och i andra sammanhang har det framkommit att materialet och miljön i relation till metoderna i större utsträckning än föregående år fungerar som stöd i arbetet med barns skriftspråk.

Vi har stämt av och vår bedömning är att vi ligger i linje med uppsatta mål.

ÅTAGANDE:

Barnen stimuleras och utmanas i sitt intresse för naturvetenskap och teknik

Förväntat resultat

Varje barn får möjlighet att:

- upptäcka och utforska djur och växter
- upptäcka och utforska naturvetenskapliga fenomen
- upptäcka och utforska samband i naturen
- upptäcka och utforska vardagsteknik och tekniska lösningar

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och intresse för naturvetenskap och teknik

Resultat

Vi har arbetat på många olika sätt med områdena natur och teknik genom bland annat konstruktion, utevistelse, vattenlek och sand.

Det har funnits goda exempel på hur man arbetar med natur och teknik inom enheten som vi kunnat delge varandra.

I årets förskoleundersökning svarade 78% (89% 2014) av föräldrarna att *Mitt barn uppmuntras till att utveckla förståelse för naturvetenskapliga fenomen.* Vår analys är att det framförallt beror på ökande variationer i förmedlandet av information kring ovan nämnda område.

Vi har sett att flera pedagoger nyfiket tagit sig an arbetet med nämnda åtagande och att utveckling skett utifrån uppställda mål på våra förskolor.

Vi har arbetat vidare även i år med projekt kring mötesplatser och/eller att få ihop gruppen (från jag till vi) och på olika sätt vävt in barnens olika intressen och gjort kopplingar till naturvetenskap och teknik.

Litteratur om djur och natur finns tillgängligt och är uppskattat. Flera mindre projekt med stark anknytning till naturvetenskap och teknik har också skett under 2015, t ex "maskar", "vatten" och "grenar".

ÅTAGANDE:

Barnens hälsa och välbefinnande främjas

Förväntat resultat

Alla barn får möjlighet att:

- utveckla sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning
- äta näringsriktig kost
- hitta balansen mellan vila och aktivitet

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och förståelse kring vikten av hälsa och välbefinnande

Resultat

Förskolorna inom enheten har planerat för en väl avvägd dagsrytm där utevistelsen ingått som en viktig del. Alla barn har regelbundet besökt våra närliggande naturområden, gårdar samt lekplatser där de haft möjlighet att upptäcka sina kroppars förmåga att åla, hoppa, klättra, rulla osv. Inomhus har barnen fått känna glädje i kroppsrörelse och aktivitet i form av dans, rytmik och "Miniröris". Vi har regelbundet använt oss av Östermalms idrottsplats för skridskoåkning, friidrott och lek. Våra blivande sexåringar har deltagit i Stadions egen satsning på Danslek och Vasalopp.

Pedagogerna på enhetens förskolor har lagt stor vikt vid att göra måltiderna till en positiv upplevelse. Måltiderna har i stor utsträckning präglats av lugn och ro samt varit ett forum för samtal.

4 av våra 8 förskolor har haft tillagningskök under året.

Vi har haft inflytande över inköpen till våra tillagningskök, men inte till våra cateringleverantörer. Det gör att andelen ekologiska livsmedel i genomsnitt blivit lägre än stadens.

Våra kokerskor har ingått i nätverk, både inom enheten och i stadsdelen, som träffats regelbundet.

Alla avdelningar har arbetat med att stimulera lärandeprocesser kring vikten av en god hygien, bland annat genom att betona vikten av goda rutiner för handtvätt.

Alla avdelningar har arbetat aktivt med kompisskap, samarbete och konfliktlösning.

Flera av förskolorna är särskilda nöjda med att de fångat barnens intressen och utgått från deras intressen i arbetet.

Förskoleundersökningen visade att 90% (88% 2014) menade att *Mitt barn uppmuntras i att ta egna initiativ och eget ansvar*. 71% (81% 2014) av föräldrarna att *Jag upplever att mitt barn uppmuntras till fysisk aktivitet*, 75% (78% 2014) att *Jag upplever att mitt barns förskola serverar en varierad och näringsrik mat*.

Vi bedömer att måluppfyllelsen kring åtagandet är god, dock finns det stora variationer mellan avdelningarna/grupperna.

ÅTAGANDE:

De pedagogiska miljöerna erbjuder barnen rika tillfällen till utforskande utifrån egna val, samspel och lek

Förväntat resultat

Varje barn får möjlighet att möta en miljö:

- som är genomtänkt och där det är tydligt vad som erbjuds
- med material som är tillgängligt
- som innehåller en variation av material och möjliga aktiviteter
- som är dynamisk och föränderlig utifrån barnens intressen och förutsättningar
- som uppmuntrar till delaktighet och där miljön erbjuder likvärdiga förutsättningar för lärande

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av enhetens utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens förmåga att göra egna val, samspela och leka i relation till den pedagogiska miljön.

Resultat

Arbetet med den pedagogiska miljön har varit en ständigt pågående process som utgått från barnens intressen, förutsättningar och behov samt läroplanens alla målområden. Vårt gemensamma projekt kring mötesplatser/ individ till grupp (inskolning) samt vårt arbete med pedagogisk dokumentation har varit och fortsätter att vara en betydande faktor för utvecklandet och anpassningen av miljön. Genom möten och studiebesök har vi uppmärksammat, följt upp och utvecklat de pedagogiska miljöerna.

I årets förskoleundersökning svarade 85% (85% 2014) att *Jag upplever att den pedagogiska miljön uppmuntrar till utveckling och lärande.*

Kartläggning har skett och med stöd från ledningen och tillsammans med barnen har ändringar i utformningen skett.

NÄMNDMÅL:

Alla barn har lika möjligheter i förskolan

ÅTAGANDE:

Barn som behöver särskilt stöd får det

Förväntat resultat

Varje barn:

- utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära
- ställs inför nya utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya färdigheter, erfarenheter och kunskaper
- erfar känslan av att göra framsteg, övervinna svårigheter och känner sig trygga i gruppen
- uppmuntras till delaktighet och ges likvärdiga förutsättningar för lärande
- som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera

Kriterier/åtgandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra uppföljningsverktyg kan se kvalitativa förändringar i barnens handlingar, utveckling och lärande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
De barn som får särskilt stöd får ökad tillgång till IKT som stöd i sin utveckling	2015-02-13	2015-10-31

Resultat

Vårt samarbete med såväl interna som externa aktörer har fungerat. Vikten av varje barns delaktighet i den ordinarie verksamheten har bevakats och följts upp. Likaså har barnens vårdnadshavare varit delaktiga. Kontinuerliga utvärderingar har skett tillsammans med ansvarig pedagog. Vi har en specialpedagog som arbetar med att stödja pedagogerna på olika sätt, bland annat genom handledning och vid upprättande av handlingsplaner.

I årets förskoleundersökning svarade 90% (91% 2014) att *Mitt barn uppmuntras i att utveckla sociala förmågor*. På frågan *Mitt barns utveckling och lärande uppmuntras* var nivån av nöjdhet 93 % (91 % 2013).

Vår bedömning är att vi ligger i linje med uppsatta mål.

Arbetet med IKT och barn som behöver extra stöd har utfallit väl. De konkreta resultat vi tror oss kunnat utläsa är att IKT har förstärkt och påskyndat utvecklingen för enskilda barn inom finmotorik och språk.

Flera arbetslag har beskrivit hur barnen har erfarit känslan av framsteg som grupp vid flera tillfällen under året. Gruffokuset har passat väl in och barnen har även själva uttryckt att de tillsammans t ex har klarat en uppgift, löst ett problem m.m.

Bedömning och analys

Arbetet mot våra förväntade resultat har pågått på samtliga förskolor och vi har stämt av med hjälp av våra bedömningsverktyg. Vår bedömning är att vi ligger i linje med uppsatta mål.

I förskoleundersökningen svarade 92% (94% 2014) att de var nöjda med *Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt på förskolan*.

Eftersom att trygghet, för barn och vuxna, är en förutsättning för att kunna få en större progression inom det egna lärandet och den egna utvecklingen lägger vi stor vikt vid detta. Kontinuitet, tydlig struktur på dagen och veckan, en väl avvägd dagsrytm med balans mellan aktivitet och vila, utrymme för egna initiativ, respekt och delaktighet bidrar till att skapa nödvändig trygghet.

Barns inflytande

NÄMNDMÅL:

Varje barn utvecklas utifrån sina intressen och förmågor

ÅTAGANDE:

Våra arbetsformer och förhållningsätt bidrar till att varje barn utvecklas utifrån sina intressen och förmågor samt utvecklar förståelse för demokratiska värden.

Förväntat resultat

- Förskolan arbetar medvetet med att utveckla barnens sociala förmåga.
- Varje barn stöds i att ta egna initiativ och eget ansvar
- Pojkar och flickor ges lika möjligheter att utvecklas

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg kan se kvalitativa förändringar i barns handlingar och förståelse för demokratiska värden

Resultat

I förskoleundersökningen svarar 90 % (88 % 2014) att de är nöjda med *Mitt barn uppmuntras i att ta egna initiativ och eget ansvar* på frågan *Mitt barn uppmuntras i att utveckla sina sociala förmågor* svarar 90 % (91 % 2014) att de är nöjda.

Kartläggningen av den pedagogiska miljön ur jämställdhetsperspektiv har påbörjats på samtliga förskolor och lett till diskussioner inom enheten. Arbetet har fortgått under 2015 och även inkluderat arbetet med kemikaliesmart förskola. På frågan *Jag upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning* svarar 90% att de är nöjda.

På samtliga förskolor bedrivs ett aktivt arbete kring förhållningssätt, egna och gemensamma val samt samarbete och likabehandling. Såväl pedagoger, barn samt vårdnadshavare har uttryckt tankar som varit underlag för förbättringsåtgärder under året. Just nu pågår ett övergripande arbete med att förtydliga och förenkla likabehandlingsplanen.

Bedömning och analys

Arbetet mot våra förväntade resultat har pågått på samtliga förskolor och vi har stämt av med hjälp av våra bedömningsverktyg. Vår bedömning är att vi ligger i linje med uppsatta mål.

Egna och gemensamma val för barnen har fått större plats i verksamheten oavsett ålder samt synliggörandet av det egna lärandet.

Förskola och hem

NÄMNDMÅL:

Förskolorna samverkar med föräldrar och med grundskolan

ÅTAGANDE:

Vi har goda former för samverkan med förskoleklass

Förväntat resultat

Övergången till förskoleklass fungerar väl för alla barn

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i kommunikation och dialog mellan berörda parter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Vi utvecklar våra former för att avsluta och avrunda förskoleperioden, genom gemensamma aktiviteter för de barn som går vidare till skolan	2015-04-20	2015-08-31

Resultat

Under det sista året före skolstart har barnen förberetts på olika sätt. Framst genom återkommande samtal omkring barnens tankar och funderingar inför skolstarten men också genom aktiviteter speciellt för 5-åringar på den egna förskolan och de gemensamma för hela enheten, Danslek och Vasalopp.

Vi har erbjudit alla föräldrar avslutningssamtal och alla barn och föräldrar har kunnat delta i någon form av avslutningsfestligheter.

Diskussion kring erfarenheter och förväntningar har till största delen skett internt. Samtal med närliggande skola har skett och vi arbetar för att utveckla samarbetet, samtal har även påbörjats för att förbättra samverkan i stort inom stadsdelen.

ÅTAGANDE:

Vi har goda former för samverkan med föräldrar/vårdnadshavare

Förväntat resultat

Föräldrar:

- får en god introduktion till förskolan
- känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter/klagomål på verksamheten
- får möjlighet att sätta sig in i verksamhetens mål och arbetssätt
- får veta vad förskolan gör för att stödja barnets utveckling
- utvecklar en tillitsfull relation till förskolans personal

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi genom våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i samverkan mellan förskola och hem

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Introduktionsmaterial till föräldrar/vårdnadshavare	2015-02-13	2016-08-31

Resultat

Vi har haft många kanaler för information/kommunikation med föräldrarna. Daglig kontakt vid lämning och hämtning, inskolningssamtal, utvecklingssamtal, föräldramöten, föräldrasamråd, föräldrafika, vecko- informationsbrev, mail, telefon, sms, anslagstavlor/dokument, JämförService och hemsidor.

Alla avdelningar har haft föräldraaktiv inskolning och ett uppföljningssamtal en kort tid efter att inskolningen varit klar.

De pärmar som finns på förskolan visar barngruppens gemensamma arbeten, utveckling och lärande. Barnens individuella utveckling och lärande dokumenteras framförallt skriftligt.

Samtal om vad det innebär att vara professionell i sitt möte med föräldrar har varit en ständigt återkommande fråga på Apt och andra forum. Arbetet med ett delvis gemensamt introduktionsmaterial har påbörjats men är ej färdigställt.

I 2015 års förskoleundersökning svarade föräldrarna att: *Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten* 82% (80% 2014)

Jag har fått information om förskolans mål och arbetssätt 83% (87% 2014)

Vi bedömer att enhetens arbete med nämnda åtagande fungerat väl och att utveckling skett.

Bedömning och analys

Arbetet mot våra förväntade resultat har pågått på samtliga förskolor och vi har stämt av med hjälp av våra bedömningsverktyg. Vår bedömning är att vi ligger i linje med uppsatta mål.

Arbetet fortgår och är viktigt för att säkerställa en god start på förskoletiden.

Samverkan

NÄMNDMÅL:

Förskolorna samverkar med föräldrar och med grundskolan

ÅTAGANDE:

Vi har goda former för samverkan med förskoleklass

Förväntat resultat

Övergången till förskoleklass fungerar väl för alla barn

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i kommunikation och dialog mellan berörda parter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
-----------	------------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Vi utvecklar våra former för att avsluta och avrunda förskoleperioden, genom gemensamma aktiviteter för de barn som går vidare till skolan	2015-04-20	2015-08-31

Resultat

Under det sista året före skolstart har barnen förberetts på olika sätt. Framst genom återkommande samtal omkring barnens tankar och funderingar inför skolstarten men också genom aktiviteter speciellt för 5-åringar på den egna förskolan och de gemensamma för hela enheten, Danslek och Vasalopp.

Vi har erbjudit alla föräldrar avslutningssamtal och alla barn och föräldrar har kunnat delta i någon form av avslutningsfestligheter.

Diskussion kring erfarenheter och förväntningar har till största delen skett internt. Samtal med närliggande skola har skett och vi arbetar för att utveckla samarbetet, samtal har även påbörjats för att förbättra samverkan i stort inom stadsdelen.

Bedömning och analys

Enhetens bedömning är att övergången fungerat väl för flertalet.

Tidigare utvecklingsinsatser

- Barn får oftare möjlighet att använda sig av IKT i kommunikation och skapande. Detta har framkommit i arbetet med indikatorn som ett utvecklingsområde.

- Vi utarbetar och förtydligar former och innehåll för information och kommunikation med föräldrarna inom enheten, detta arbete behöver ständigt vidareutvecklas och anpassas utifrån aktuella situationer. Detta har framkommit bland annat i förskoleundersökningen.

- Vi utarbetar och förtydligar formerna för inskolningsprocessen inom enheten, vi har kommit en bit på väg men är ännu ej där vi borde vara. "Från jag till vi" Detta har framkommit bland annat i Stadiongruppen och vid ett flertal föräldrakontakter.

Detta arbete kommer att följas upp under 2016.

Kvalitetsindikatorn

Enhetens mål för självvärdering var 3,70, det uppnådda resultatet 3,77.

Variationen mellan förskolorna är 3,10-4,70.

I det stora hela motsvarar pedagogernas självvärdering den bedömning vi gör av verksamhetens kvalitet. Vi ser dock att vissa pedagoger/avdelningar skattar sig själva antingen för hårt eller för generöst. Detta följer vi upp på medarbetarsamtal och med hela arbetslag för att i dialog öka/minska den självkritiska bedömningen.

Den avdelning som skattat sig själv på en tvåa inom två områden har fått stöd i utformningen av den pedagogiska miljön och kommer också att få stöd vad det gäller arbetet med barnens språk och kommunikativa utveckling.

Pedagogisk miljö och material

Genomsnitt: 3,88

Varians: 2-5

Kommentar: genomsnittet är detsamma som 2014, variationen är fortsatt stor dock ser vi tecken på ökad samsyn och intresse för enhetens goda exempel. För den avdelning som lagt sig på en tvåa har stöd i form av handledning skett och förbättringsarbete pågår.

Exempel på tecken hos barnen. Vi ser att:

- de använder sig av alla avdelningens rum, oavsett kön och ålder
- de är självständiga, ansvarstagande och aktiva
- de skapar egna miljöer som deras lek kräver så som hundkoja, ett hem eller en tunnelbana

Exempel på framgångsrika arbetssätt:

- miljön är utformad så att den uppmuntrar till möten mellan barn-barn och barn-pedagog. låga bord/byggbord/mattor/ljusbord är placerade så att många barn samtidigt kan vara där. på så sätt bidrar miljön till möten, lärande och utforskande
- när vi såg att barnen var intresserade av de lådor som leksakerna bor i tillförde vi lådor i olika storlekar och material
- materialet är i barnens höjd eller väl synligt

Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

Genomsnitt: 3,53

Varians: 3-5

Kommentar: genomsnittet har minskat från 3,82, dock har variationen har minskat och vi ser tecken på ökad samsyn.

Exempel på tecken hos barnen. Vi ser att:

- mycket skapande sker i leken till exempel när de bygger kojor, bygger tåg av stolar, ordnar picknick och klär ut sig
- de är medvetna om vilket material de har fri tillgång till
- de flyttar material mellan rummen och hittar nya användningsområden

Exempel på framgångsrika arbetssätt:

- vi delar in barnen i mindre grupper och introducerar materialet
- vi inkluderar skapande i olika former i våra projekt
- barnen fotograferar med digitalkamera och får sedan i datorn granska och välja ut bilder
- barnen har tillgång till rekvisita för dramalek, olika djurdräkter, skor, hattar, väskor mm

Barns språkliga och kommunikativa utveckling

Genomsnitt: 4,0

Varians: 2-5

Kommentar: genomsnittet har ökat från 3,88, variationen är fortsatt stor dock ser vi tecken på ökad samsyn och intresse för enhetens goda exempel. För den avdelning som lagt sig på en tvåa har stöd i form av handledning skett och förbättringsarbete pågår.

Exempel på tecken hos barnen. Vi ser att:

- de använder sig dagligen av TAKK
- de löser ofta konflikter själva
- de använder språk och bokstäver i olika lekar för att förtydliga leken. Till exempel teater där barnen gör entrébiljetter, platsmarkeringar och skriver titeln på föreställningen

Exempel på framgångsrika arbetssätt:

- vi uppmuntrar barnen att skriva egna turordningslistor till olika aktiviteter, inbjudningar samt sina namn
- vi har ramsor skrivna på kort vid matbordet och avslutar lunchen varje dag med att barnen väljer och "läser" ett kort
- vi har inspirationsbilder att samtala kring i barnens höjd samt bild och namn på barnen i vårt lekmaterial t.ex. på Duplovagnarna

Barns matematiska utveckling

Genomsnitt: 3,70

Varians: 3-5

Kommentar: genomsnittet har ökat från 3,53 och variationen har minskat, vi ser även tecken på ökad samsyn.

Exempel på tecken hos barnen. Vi ser att:

- de har en uppfattning om mönster i sitt skapande, de ser mönster på sina egna och andras kläder, de namnger mönster.
- de har rumsuppfattning när de ger plats åt varandra, bygger kojor och torn med olika antal våningar.

- de sorterar och använder olika begrepp såsom större, mindre, lång, kort, lätt och tung.

Exempel på framgångsrika arbetssätt:

- barnen har tillgång till ett stort och varierande material för sorterande, klassificerande och jämförande såsom klossar som är små-stora, lätt-tunga, transparenta-täta och hårda-mjuka.
- vi klappar antalet stavelser i barnens namn
- vi uppmärksammar barnen på matematiken som finns i ramsor och sagor, till exempel tre-talet i folksagor
- på skogsutflykter sorterar vi material som barnen samlar in, till exempel löv i olika storlekar och färger, pinnar, stenar och ekollon

Naturvetenskap och teknik

Genomsnitt: 3,76

Varians: 3-5

Kommentar: genomsnittet har ökat från 3,47 och variationen har minskat, vi ser även tecken på ökad samsynvariationen har minskat, vi ser även tecken på ökad samsynvariationen har minskat, vi ser även tecken på ökad samsyn

Exempel på tecken hos barnen. Vi ser att:

- barnen är nyfikna och ställer frågor om djur och växter vi stöter på
- barnen är mycket intresserade av vatten. De provar vad som händer med olika material i mötet med vatten
- barnen utmanas inom teknik i mötet med lim, saxar, häftapparat och tejphållare

Exempel på framgångsrika arbetssätt:

- i skogen har vi grävt ner olika material (bananskal, äppelskrutt, gummidjur, plast) som vi gräver upp med jämna mellanrum för att se vad som hänt, vad finns kvar och vad har naturen tagit hand om
- vi ställer frågor och undersöker tillsammans med barnen - hur känns trädet, hur ser barken ut, vad äter trädet, vem behöver trädets löv
- vi bygger kojor i skogen och testar teknik och hållbarhet.
- vi introducerar barnen till enkel teknik genom att undersöka och fundera över hur olika saker fungerar, dragkedjan, saxen, hjulen

Enhetsgemensamma insatser

Vi har haft gemensamma aktiviteter i form av Danslek och Vasalopp för 5-åringarna. detta har varit en del i vårt arbete med att avrunda och avsluta förskoletiden och förbereda barnen inför skolstarten.

På gemensamma studiedagar har förskolorna lyft goda exempel från sina pedagogiska verksamheter och ledningen från förskolornas lokala arbetsplaner och indikatorn.

Vi startade höstterminen med att ha en gemensam studiedag kring pedagogisk dokumentation och kvalitet i förskolan. Detta som en terminsuppstart på det fortsatta arbetet.

Under hösten har enhetens Krispärm uppdaterats och presenterats på APT för samtliga medarbetare. Även avdelningspärmarna har uppdaterats.

Vi har tillsatt en grupp pedagoger som arbetat med att ta fram förslag på former för inskolningsprocessen inom enheten.

Vi har anställt en specialpedagog som stöttar pedagoger i deras arbete kring barn i behov av särskilt stöd.

Enhetens analys av kvaliteten

Vår bedömning är att vi ligger i linje med uppsatta mål i Stadions förskoleenhet. Det innebär att barnen i våra förskolor erbjudits möjligheter till utveckling, lärande och delaktighet inom läroplanens alla målområden. Arbeta har pågått på samtliga förskolor och avstämning har skett med hjälp av våra bedömningsverktyg.

Enhetens styrka är den lilla förskolans fördelar i form av trygga relationer och den stora enhetens närhet gällande utveckling och samarbete, arbete för ökad likvärdighet fortsätter.

Framförallt kan vi se att vårt påbörjade arbete med gemensamma dokument samt information har gett positiva effekter men fortsätter att vara områden för fortsatta utvecklingsinsatser framgent.

En styrka jämfört med tidigare är att medarbetarna upplever att ledningen är mer synlig och närvarande. Dock kan vi, i likhet med föregående år, utläsa ur medarbetarenkäten och förskoleundersökningen att vi behöver förstärka vårt arbete med tydliga mål och förväntningar kring återkoppling.

Utvecklingsområden på enhetsnivå

Pedagogers kunskap inom kvalitet i förskolan, reflektion samt pedagogisk dokumentation ökar genom intern utbildning och erfarenhetsutbyte.

Förskollärare och barnskötares roller förtydligas.

Skolplattformen är ett prioriterat område 2016, likaså arbetet med kemikaliesmart förskola.

Barn får oftare möjlighet att använda sig av IKT i kommunikation och skapande. Detta har framkommit i arbetet med indikatorn som ett utvecklingsområde.

Vi utarbetar och förtydligar former och innehåll för information och kommunikation med föräldrarna inom enheten, detta arbete behöver ständigt vidareutvecklas och anpassas utifrån aktuella situationer.

Detta har framkommit bland annat i förskoleundersökningen.

Vi utarbetar och förtydligar formerna för inskolningsprocessen samt för att avrunda och avsluta förskoletiden inom enheten.

Behovet av detta har framkommit bland annat i Stadiongruppen och vid ett flertal föräldrakontakter.

Förslag till stadsdelsnämnden

Bilagor